

DATAOMBUDSMANNENS BYRÅ

UTARBETANDE AV BRANSCHSPECIFIKA UPPFÖRANDEKODEXAR

Uppdaterad 27.07.2010

www.tietosuoja.fi

UTARBETANDE AV BRANSCHSPECIFIKA UPPFÖRANDEKODEXAR

Enligt 42 § i personuppgiftslagen kan de registeransvariga eller sammanslutningar som företräder dem utarbeta branschspecifika uppförandekodexar för tillämpningen av personuppgiftslagen och för främjandet av god informationshantering samt lämna de förslag som de har uppgjort till dataombudsmannen. Dataombudsmannen kan granska att uppförandekodexarna överensstämmer med denna lag och med övriga bestämmelser som påverkar behandlingen av personuppgifter.

Uppförandekodexarnas syfte

Uppförandekodexarna har till syfte att för olika branscher åstadkomma styrning och rekommendationer för behandlingen av personuppgifter gällande det, på vilket sätt personernas integritet och övriga grundläggande rättigheter till skydd för privatlivet bör och kan beaktas när branschens företag, sammanslutningar, inrättningar eller myndigheter behandlar personuppgifter i sin verksamhet.

Uppförandekodexarna kan utarbetas t.ex. av olika organisationer för deras medlemmar och av myndigheterna inom ramen för deras behörighet för myndigheter och inrättningar på deras förvaltningsområde. Målet är, att i den branschspecifika styrningen skall kunna beaktas uttryckligen branschens särdrag. På så sätt kan också väsentligt underlättas och minskas arbetet för branschens medlemmar eller för sammanslutningar, företag, föreningar och myndigheter eller inrättningar på branschen. När förfaringssätten utarbetas av branschen kan de också planeras så att de samtidigt tjänar funktionella mål.

Dataombudsmannen kan granska uppförandekodexarna

Uppförandekodexarna kan enligt 42 § i personuppgiftslagen vid behov lämnas till dataombudsmannen, som kan granska kodexarna. I praktiken kan dataombudsmannen bl.a.

- konstatera att uppförandekodexarna är ändamålsenliga och/eller,
- förutsätta att uppförandekodexarna skall justeras eller kompletteras
- ge styrning för utvecklande av uppförandekodexarna

Man kan också vända sig till dataombudsmannen när arbetet med uppförandekodexarna påbörjas eller under beredningens gång. Dataombudsmannen ger inom ramen för sina resurser styrning samt deltar i förhandlingar som gäller frågan.

Uppförandekodexarnas utarbetande, struktur och verkställande

Om hur uppförandekodexarna skall utarbetas, deras form eller struktur finns inte närmare bestämmelser eller föreskrifter. ***Uppförandekodexarna kan också namnges på det för respektive bransch ändamålsenligaste sättet***, t.ex. anvisningar för behandling av

kunduppgifter, anvisningar för god informationshantering eller god informationshantering på xx-branschen eller branschspecifika dataskyddsrekommendationer.

Uppförandekodexarna kan utarbetas på flera alternativa sätt.

1. Som en modell kan ses att utarbeta övergripande uppförandekodexar som gäller all behandling av personuppgifter/personregister för något visst ändamål (t.ex. upprätthållande av föreningars medlemsregister, upprätthållande av ett visst kundregister o.s.v.). Anvisningarna utarbetas då för att gälla till ifrågavarande registerföring (användningsändamål) hörande behandling av personuppgifter som helhet.
2. Styrningen kan utarbetas stegvis som delar av anvisningar av typen handbok så, att anvisningarna vid behov kan ändras och kompletteras.
3. Som uppförandekodexar kan också betraktas anvisningar som gäller ett visst skede eller skeden i behandlingen av personuppgifter, t.ex. anvisningar som gäller ett visst personregisters uppgiftsinnehåll och insamlandet av uppgifterna, utlämnande av uppgifterna och skydd av uppgifterna.
4. Separata anvisningar kan också utarbetas om de registrerades rättigheter. Att utarbeta sådana anvisningar lämpar sig också för olika medborgarorganisationer.
5. Som uppförandekodexar eller delar av dem kan utarbetas olika modeller, blanketter (avtalsblanketter, blanketter för samtycke) och förfaringsanvisningar, eller de kan innefatta anvisningar för anskaffning av utomstående databehandlingstjänster så att personuppgiftslagens krav blir tillgodosedda.
6. Det kan vara ändamålsenligt att utarbeta uppförandekodexarna som en del av styrningen av en viss verksamhet, så att frågan på rätt sätt ses som en del av den ifrågavarande verksamhetens art.
7. Som branschspecifik styrning kan produceras t.ex. publikationer med till någon viss bransch hörande ställningstaganden och rättsfall m.m.

I den styrning som riktas till de registeransvariga är det i allmänhet viktigt att, oberoende av styrningens omfattning, vid utarbetandet beaktas ifrågavarande behandling ***som en del av det ifrågavarande åliggandet*** (registrets användningsändamål). Till ett visst register hör alla de personuppgifter/handlingar som gäller personen, som hör till ifrågavarande åliggande, t.ex. skötseln av ett kundregister (logiskt register). Till samma register hör också både manuellt och med adb upprätthållet material. Att presentera registret i form av en figur eller ett schema gör saken lättare att förstå. Det är då bra att som en del av figuren presentera hur de givna anvisningarna förhåller sig till det logiska registret.

I allmänhet kan anvisningarna fungera endast om de baserar sig på verksamhetens behov och en analys av verksamheten. Den grundläggande förutsättningen för utarbetandet av anvisningarna är i allmänhet, att det har gjorts upp en beskrivning av ifrågavarande behandling av personuppgifter / logiska personregister, och att lagenligheten för den behandling av personuppgifter som är förknippad med processens olika skeden har bedömts utgående från personuppgiftslagen och eventuell speciallagstiftning.

I varje fall borde av de utarbetade uppförandekodexarna också klart framgå vilken lagstiftning som inverkar på saken, dvs. i praktiken personuppgiftslagen samt eventuell speciallagstiftning. I myndigheternas verksamhet regleras **utlämnandet** av personuppgifter ur personregister av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet som allmän lag, samt av den förordning som utfärdats om lagen. I fråga om nätverksbildning och elektronisk överföring av uppgifter är det också skäl att beakta kraven i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Utan definiering av ifrågavarande åliggande och analys av verksamheten är det inte heller alltid möjligt att på rätt sätt beakta den lagstiftning som berör saken.

På dataombudsmannens hemsidor www.tietosuoja.fi finns mera information och instruktioner gällande dataskyddet.